

Expertise Verkeer en Telematica
Team Veiligheid en Ontwerp
Koning Albert II-laan 20 bus 4
1000 BRUSSEL
T 02 553 78 19
teamverkeersveiligheid.evt@mow.vlaanderen.be

Ongevallen op kruispunten met vierkantgroenregeling

1. Inleiding

Op 11 locaties in Vlaanderen wordt vierkantgroenregeling toegepast.
Onderstaande tabel toont de locaties, met de startdatum van de vierkantgroenregeling.

Gemeente	Locatie	startdatum vierkantgroen	einddatum vierkantgroen
Hasselt	N2XR70 Kuringer Poort	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XN20XN80 Luikerpoort	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XToekomststraat X Stjofezstr.	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XKunstlaan	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XN2 Maastrichterpoort	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XN74 Kempische Poort	25-11-1999	heden
Hasselt	R70XN794 Kanaalkom	25-11-1999	heden
leper	R. Colpaertplein X Oud-strijderslaan	27-04-2015	heden
Antwerpen	N116XN184 Morckhovenlei	24/02/2012	heden
Machelen	N21 X Watertorenlaan X K. Albertlaan	09/02/2015	heden
Wetteren	N9 X N400	29/08/2014	heden

Daarnaast zijn er ook twee locaties waar vierkantgroenregeling werd ingevoerd, maar nadien weer werd stopgezet wegens infrastructurele wijzigingen.

- Tienen: N29 X Sint-Helenavast X Groenstraat (vierkantgroenregeling uit dienst wegens herinrichting)
- Hasselt: R70 X Bampslaar (lichtenregeling uit dienst wegens omdraaien rijrichting zijtak)

Omdat het tot op heden onduidelijk is welk effect deze regeling heeft op het aantal ongevallen, werd een ongevalanalyse uitgevoerd. Uit bovenstaande tabel is echter te zien dat de vierkantgroenregeling op verschillende locaties pas vrij recent werd ingevoerd.

Om een grondige analyse uit te voeren, is voldoende ongevalldata nodig. Een ongeval is (gelukkig) een zeldzame gebeurtenis, wat maakt dat verschillende jaren aan ongevalldata nodig is om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen. Dit is zeker het geval gezien het feit dat het hier gaat om een beperkt aantal puntlocaties. Indien slechts gebaseerd wordt op een beperkt aantal ongevallen, is het onmogelijk om de toevalsfactor uit te sluiten.

2. Overzicht ongevallen per locatie

Om een zicht te krijgen op het effect van vierkantgroenregeling op de verkeersveiligheid, werden ongevallendata opgevraagd bij de betrokken politiezones. Aan deze politiezones werd gevraagd om ongevallendata aan te leveren van het kruispunt waar vierkantgroenregeling werd ingevoerd, en dit vanaf het jaar na de invoering tot zo recent mogelijk.

Voor alle politiezones was het mogelijk om gedetailleerde ongevallengegevens op te sturen. Sommige zones mochten wegens het beroepsgeheim slechts algemene cijfers doorsturen.

In onderstaande analyse werd gefocust op de ongevallen tussen

- Fietzers en voetgangers
- Bromfietzers en voetgangers
- Bromfietzers en fietsers

Er kan immers verwacht worden dat door het invoeren van vierkantgroenregeling, het aantal aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers stijgt.

Bij onderstaande analyse dient er wel rekening mee gehouden te worden, dat niet alle ongevallen geregistreerd worden door de politie. In heel wat ongevallen, zeker met zwakke weggebruikers, komt de politie niet ter plaatse, waardoor registratie niet mogelijk is.

2.1. Hasselt

De politiezone van Hasselt kon gedetailleerde informatie aanleveren, waardoor het mogelijk was om te analyseren hoeveel aanrijdingen er tussen zwakke weggebruikers plaatsvonden, en wat de algemene omstandigheden van deze ongevallen waren. Wegens de fusie van de politiezone in 2016, kon enkel ongevallendata vanaf 2011 aangeleverd worden (terwijl de vierkantgroenregeling in 1999 geïntroduceerd werd). Dit laat wel toe om vooral ongevallen te analyseren die aansluiten op het huidige verkeersgedrag.

Uit deze analyses kwamen volgende resultaten naar voren

2.1.1. N2XR70 Kuringer Poort

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 28 geregistreerde ongevallen.

Aanrijding tussen fietser die op fietspad rijdt en voetganger die zebrapad wilt oversteken.

- Oorzaak: Geen voorrang verlenen
- Jaar: 2014
- Week/weekend: weekend
- Tijdstip: 13u
- Voetganger gewond

2.1.2. R70XN20XN80 Luikerpoort

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 23 geregistreerde ongevallen

Geen aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers

2.1.3. R70XToekomststraat X Stjozefstraat

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 11 geregistreerde ongevallen

Frontale aanrijding tussen bromfietser en fietser (beide in beweging) op tweerichtingsfietspad.

- Oorzaak: Volgens de vaststellingen van de politie bevond één van beide weggebruikers zich op een niet reglementaire plaats.
- Jaar: 2015
- Week/weekend: week
- Tijdstip: 08u00
- Fietser gewond

2.1.4. R70XKunstlaan

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 7 geregistreerde ongevallen.

Geen aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers

2.1.5. R70XN2 Maastrichterpoort

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 12 geregistreerde ongevallen.

Aanrijding tussen bromfietser en fietser. Bromfietser versnelt en wilt fietsoversteekplaats oprijden.

- Oorzaak: Roodlichtnegatie. Bromfietser bevond zich op de weg?
- Jaar: 2013
- Week/weekend: weekend
- Tijdstip: 11u
- Fietser gewond

2.1.6. R70XN74 Kempische Poort

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 9 geregistreerde ongevallen.

Geen aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers

2.1.7. R70XN794 Kanaalkom

Totaal aantal ongevallen (2011-2017): 10 geregistreerde ongevallen

Aanrijding tussen fietser en voetganger. Beide waren in beweging.

- Oorzaak: De fietser zou zich op een niet-reglementaire plaats op de weg bevinden en vanaf de tegenovergestelde richting komen.
- Jaar: 2016

- Week/weekend: week
- Tijdstip: 16u
- Zowel fietser als voetganger gewond

2.2. Ieper

Totaal aantal ongevallen (midden 2015-2017): 9 geregistreerde ongevallen.

Voor het kruispunt in Ieper werden ongevallendata ontvangen vanaf midden 2015 aangeleverd.

Er werden geen aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers vastgesteld die gelinkt kunnen worden aan vierkantgroenregeling

2.3. Machelen

Totaal aantal ongevallen (maart 2015-2016): 3 geregistreerde ongevallen.

Geen aanrijdingen tussen zwakke weggebruikers

2.4. Antwerpen

Totaal aantal ongevallen (2013-2016): 26 geregistreerde ongevallen.

Een analyse van de ongevallen door de politie toont dat er geen ongevallen gebeurden tussen voetgangers en fietsers, tussen voetgangers en bromfietsers en tussen fietsers en bromfietsers. Hierbij zijn de gegevens van 2011 tot en met 2016 geanalyseerd.

2.5. Wetteren

Van deze zone werden enkel algemene cijfers ontvangen. Wegens het beroepsgeheim was het niet mogelijk om meer gedetailleerde gegevens te ontvangen.

3. Conclusie

Op basis van een ongevallenanalyse van data verkregen door de betrokken politiezones, kunnen we concluderen dat het aantal ongevallen tussen zwakke weggebruikers op kruispunten waar vierkantgroenregeling werd ingevoerd, beperkt blijft.